Sürdürülebilir Rekabet

Prof. Dr. Gündüz Ulusoy

Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi

Sabancı Üniversitesi, İstanbul

Direktör, TÜSİAD-Sabancı Üniversitesi

Rekabet Forumu

Yaygınlaşan Sürdürülebilirlik

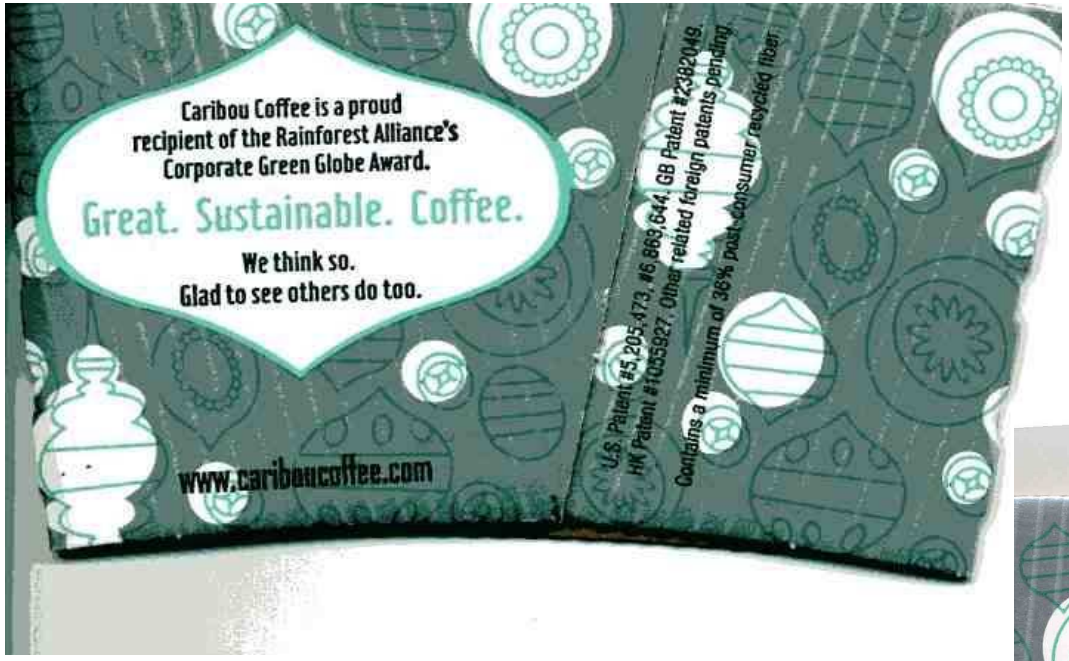

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA VE REKABET

Sürdürülebilir kalkınma ve rekabet

- Sürdürülebilir kalkınma; gelecek nesillerin, ihtiyaçlarını karşılama yetenek ve olanaklarını kısıtlamaksızın, bugünkü ihtiyaçlarının karşılanmasıdır.

- Sürdürülebilir kalkınma; yaşam kalitesinin, çevredeki yaşamı destekleyici ekosistemlerin taşıma kapasitesi içerisinde kalacak şekilde iyileştirilmesidir.

Kaynak[1]: Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu (World Commission for Environment and Development) Brundtlad Raporu, 1987

Kaynak[2]: World Conservation Union (IUCN), BM Çevre Programı (UNEP) ve World Wild Fund for Nature (WWF)

Sürdürülebilir kalkınma ve rekabet

- Rekabet gücü, bir ülkenin verimlilik düzeyini belirleyen faktörlerin, politikaların ve kurumların bütünü olarak tanımlanır. Bir ekonominin büyüme hızının arkasındaki itici güç, eldeki faktörleri ve kaynakları daha iyi kullanmak olarak açıklanabilecek verimlilik artışıdır.

  Bu nedenle daha rekabetçi bir ekonomi, orta ve uzun vadede daha hızlı büyüyebilen ekonomidir.

Kaynak: Lopez-Claros ve diğ., 2006

Sürdürülebilir kalkınma ve rekabet

- Bir şirketin rekabet gücü, şirketin müşterilerine sunduğu mal ve hizmetlerin alternatifleri karşısında tercih edilmelerinin sürekliliğini sağlayabilme yeteneğidir.
  - Sürekliliği sağlayabilmek için güncelin de ötesinde geleceği yakalayabilmek
  - Çevreyi izleme; teknoloji ve yönetim paradigmaları
  - Şirket düzeyindeki inovasyon çabaları
  - İnovasyon yeteneği ve geliştirilmesi
  - Yatırım, yatırım için de tasarruf yapabilme

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE İNOVASYON

Sürdürülebilirlik ve inovasyon

- Teknolojik ilerleme ekonomik kalkınma için her dönemde kritik bir öneme sahip olmakla beraber, son zamanlarda ülkelerin rekabet gücü artık her zamankinden daha çok teknolojiye ulaşma, onu uyarlama, kullanma ve yaratma yeteneklerine, bir başka deyişle inovasyon kapasitelerine bağlı görünüyor.
- İnovasyon sadece sadece yeni ürün ve imalat süreçleri değil. İş modellerini de içeren pazarlama ve organizasyon gibi unsurlar da inovasyonun kapsamında. İnovasyon artık ekonomik başarının ve rekabet gücünün temel belirleyicisi haline geldi.

Yaratıcı yıkım

- Ekonominin rekabet gücünü sürdürebilmesinin olmazsa olmaz bir koşulu olan yeni teknolojilerin yaratılması, kaçınılmaz olarak eski teknolojilerin saf dışı kalmasına yol açmaktadır.
- Schumpeter'in *yaratıcı yıkım* olarak ifade ettiği bu durumun birçok örneği vardır.

Yenilenen teknoloji

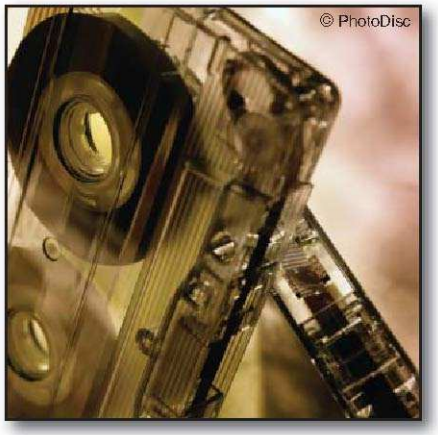

Yenilenen teknoloji

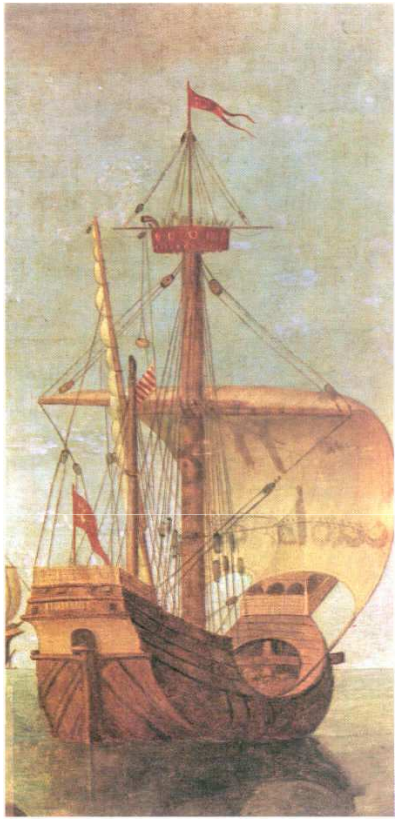

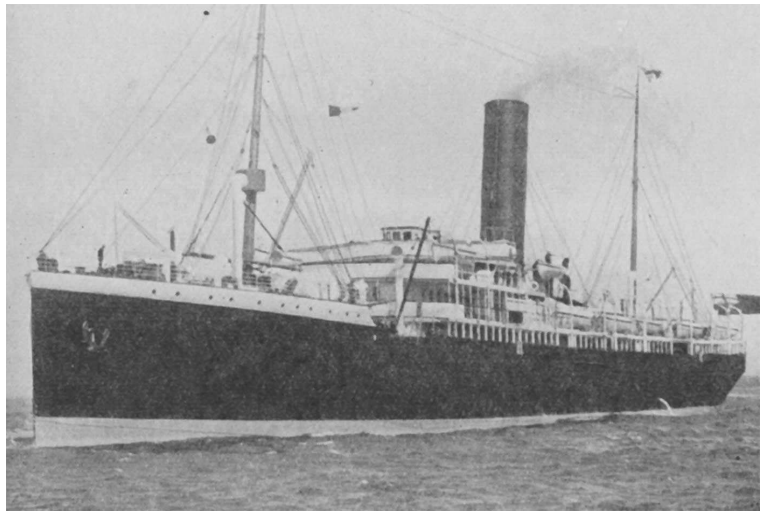

ŞİRKETLERDE İNOVASYON

İMALAT SANAYİİNDE İNOVASYON

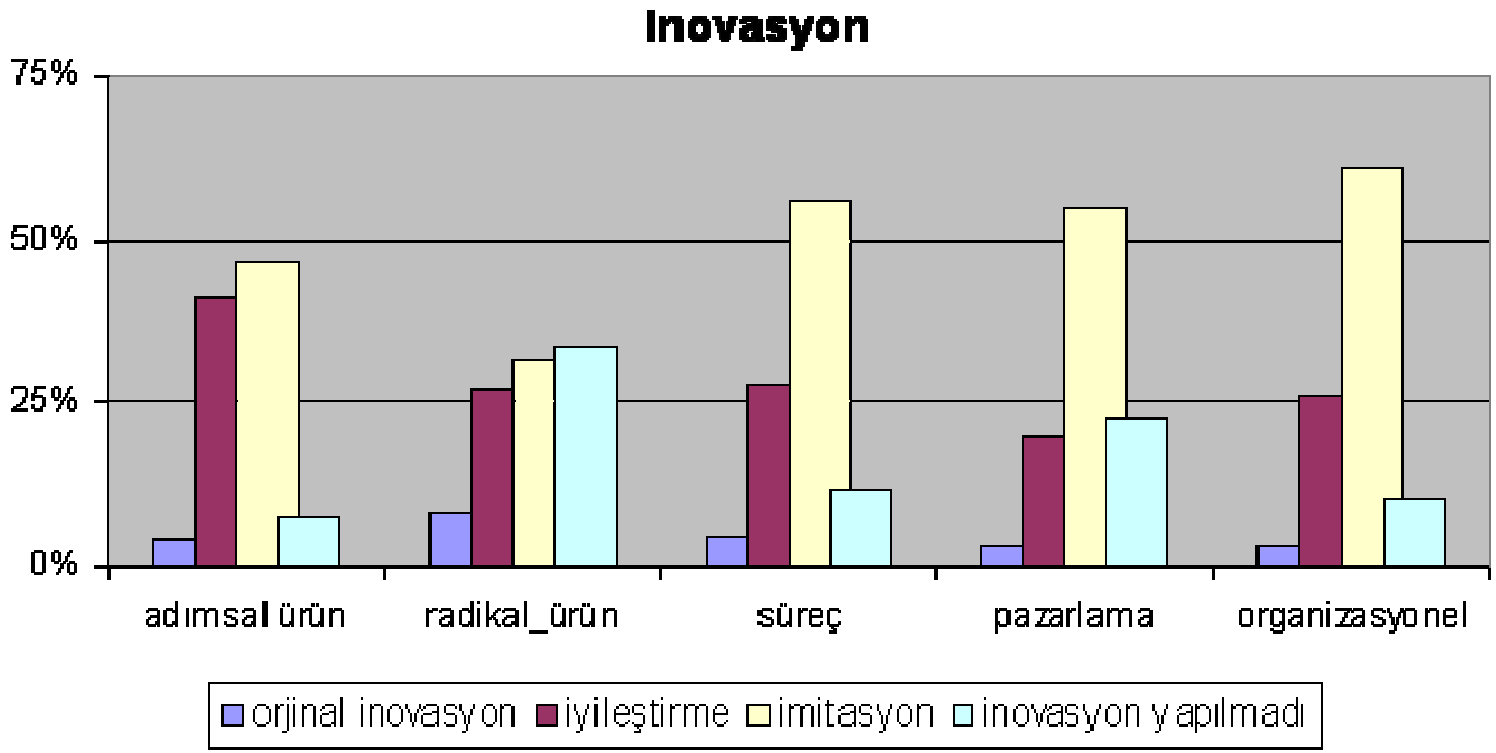

İŞBİRLİKLERİ

Araştırma merkezi veya üniversiteler ile Ar-Ge işbirliği

Descriptives

innovs

	N	Mean
hayir	111	2,6494
yerel	15	3,2796
ulusal	26	3,1094
uluslararasi	12	3,1520
Total	164	2,8168

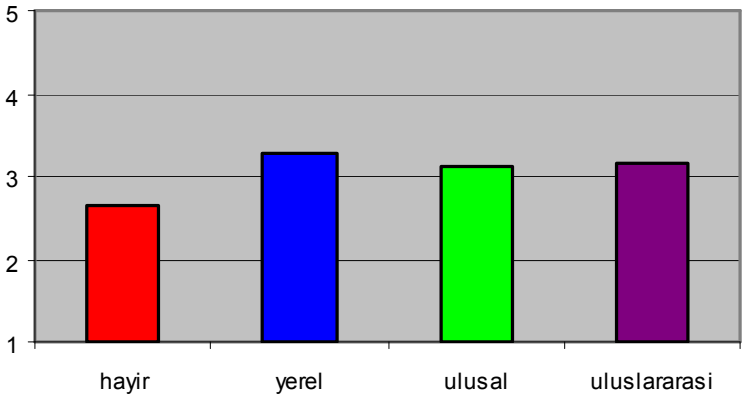

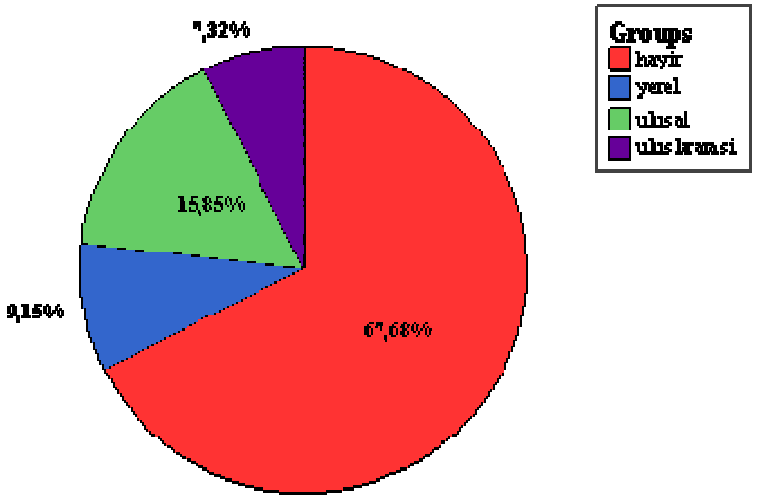

İŞBİRLİKLERİ

Tedarikçilerle işbirliği

Descriptives

innovs

	N	Mean
hayir	43	2,3399
yerel	37	2,8770
ulusa	47	3,1273
uluslararasi	29	3,0708
Total	161	2,8248

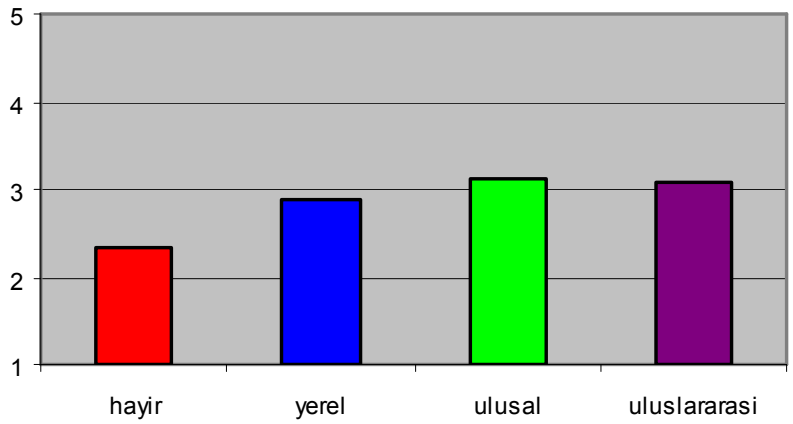

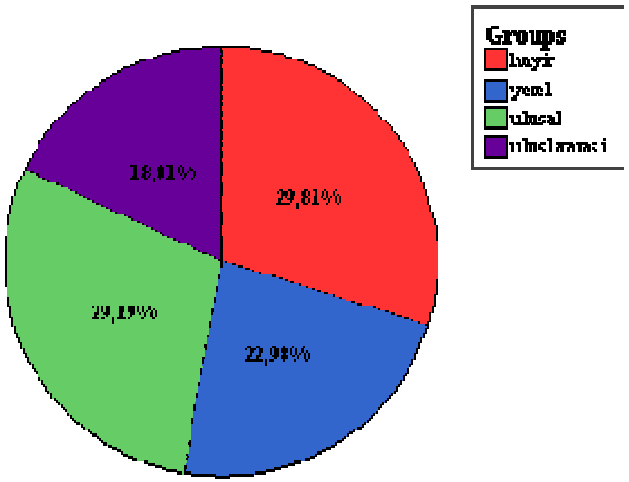

YENİLİKLERİN İZLENMESİ

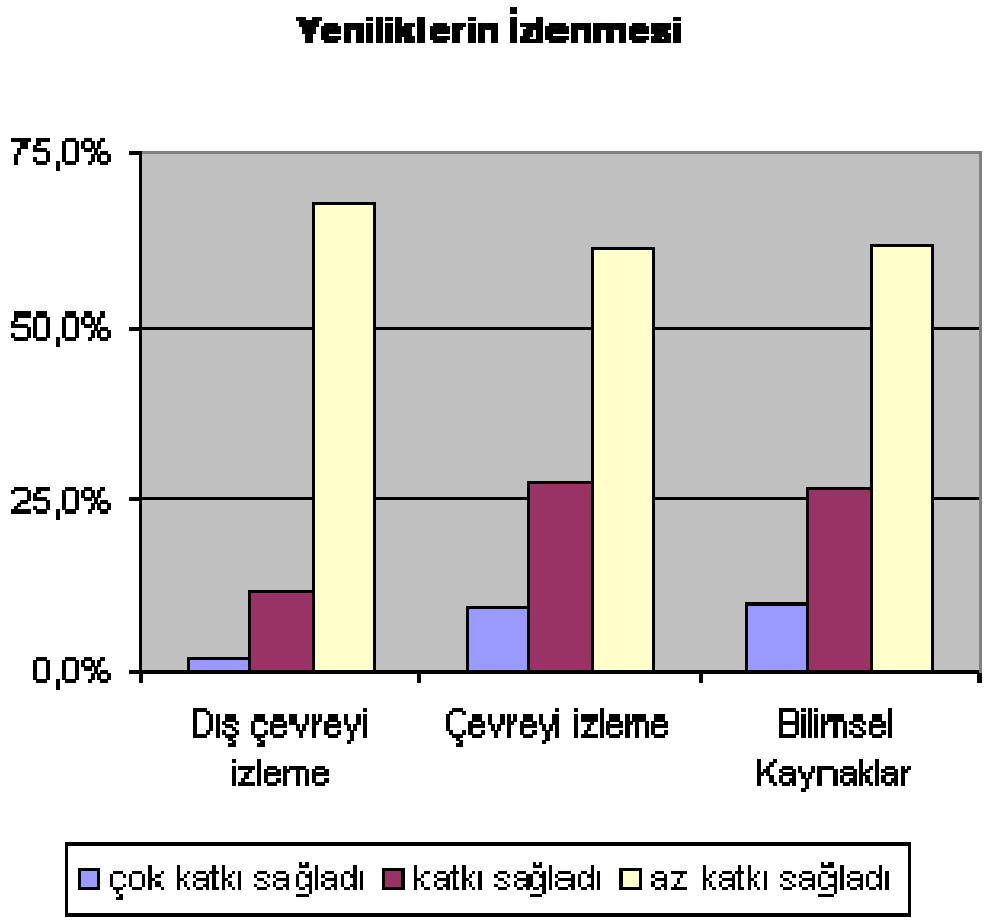

AR-GE ÇALIŞANI

Ar_Ge_sayi

N	Geçerli	148
	Eksik	35
Ortalama		10,6
Medyan		3,0

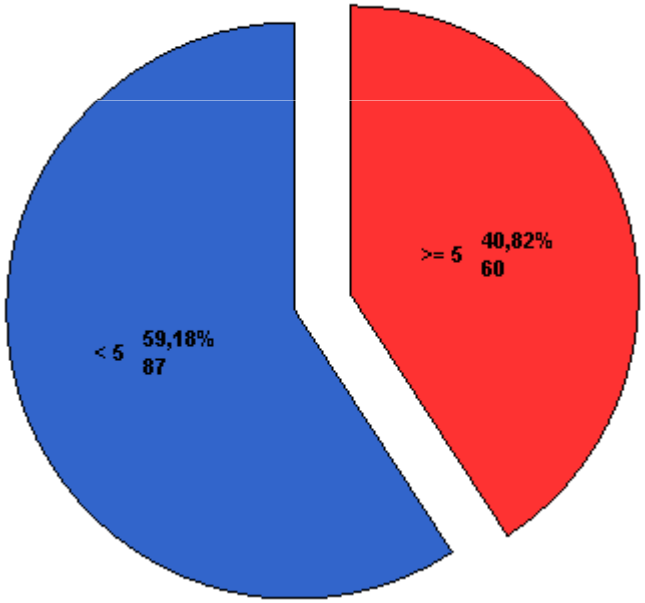

- Asgari 5 beyaz yaka Ar-Ge çalışanı olan firmalar, anlamlı derecede daha yüksek yenilikçilik becerisine ve daha iyi yenilik, pazar ve finansal performansa sahiptir.

YENİLİKÇİ İŞGÜCÜ

Türkiye'de nüfus dağılımı

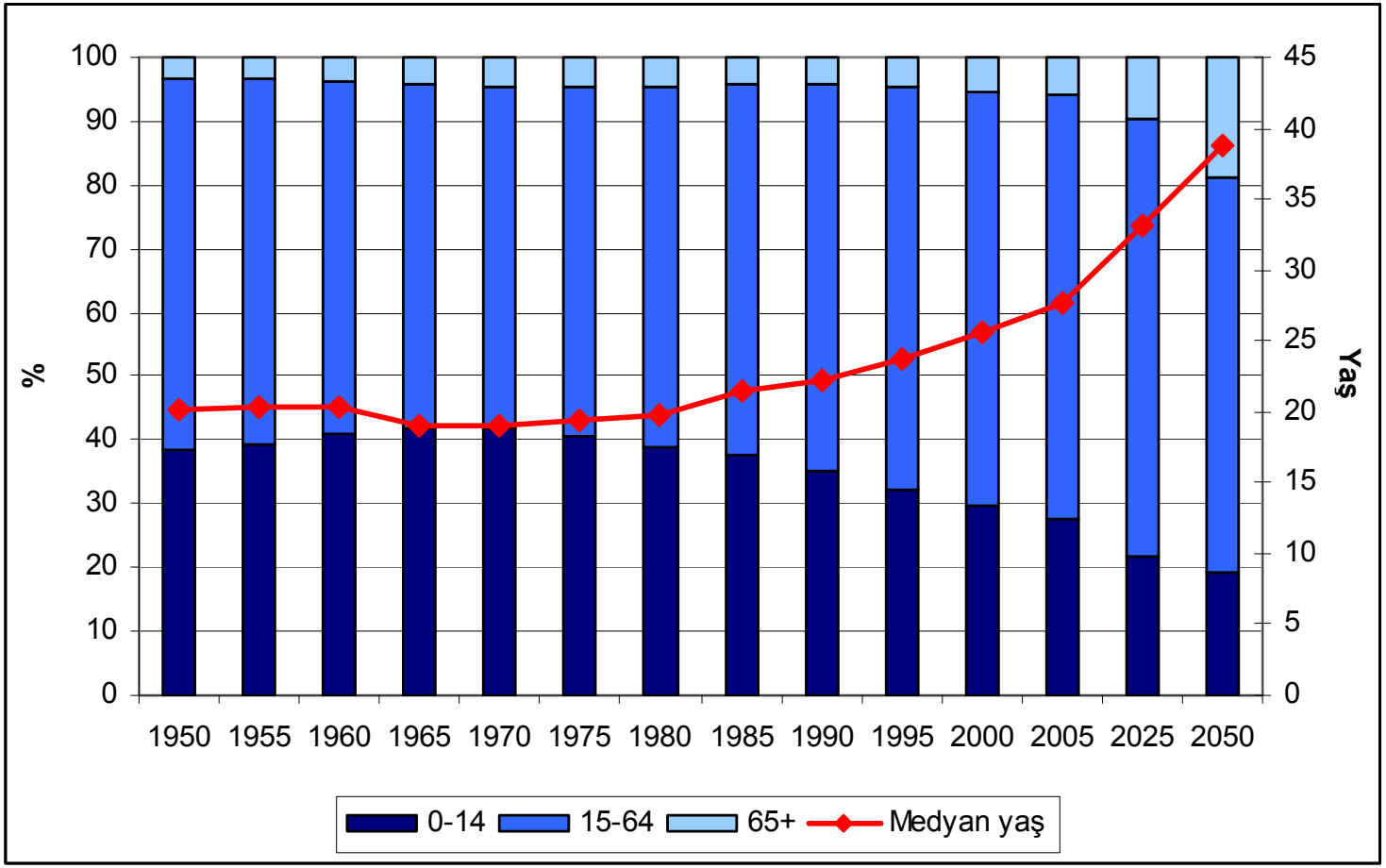

Kaynak: Cem Behar, Demographic Developments and "Complementarities": Ageing, Labor and Migration, Mart 2006

Dünyada nüfus dağılımı

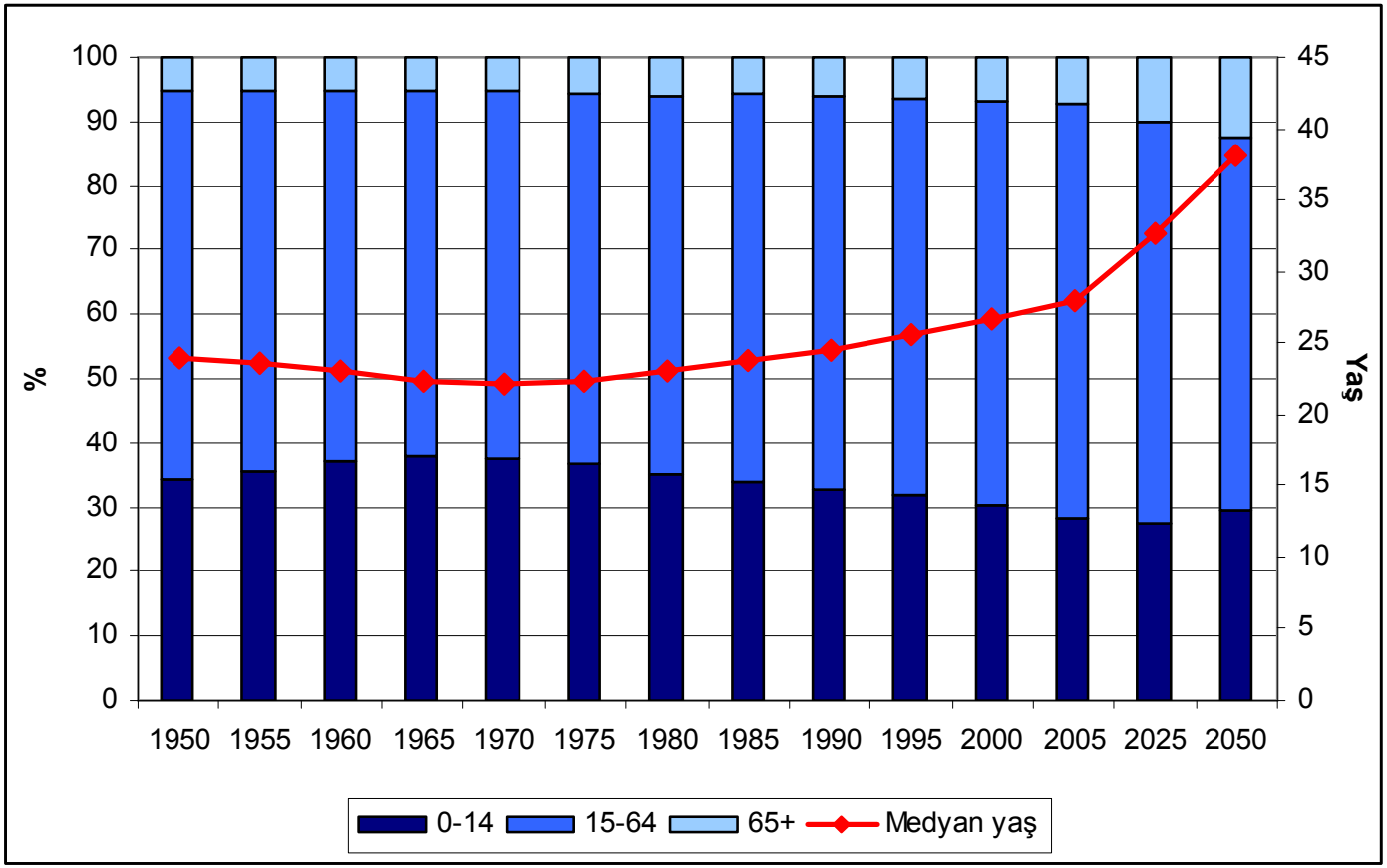

Kaynak: United Nations

DÜNYA EKONOMİK FORUMU VERİLERİ İLE İNOVASYON VE EĞİTİM

Türkiye ve Komşu Ülkeler

Dünya Ekonomik Forumu (WEF) rekabetçilik modeli

Temel Gereklilikler ❖Kurumlar ❖Altyapı ❖Makroekonomik istikrar ❖Sağlık ve temel eğitim	Üretim faktörleri odaklı ekonomiler
Verimlilik (Etkinlik) Artırıcılar ❖Yüksek öğrenim ve hizmet içi eğitim ❖Ürün piyasalarının etkinliği ❖Emek piyasalarının etkinliği ❖Finansal piyasaların çeşitliliği ❖Teknolojik altyapı ❖Pazar büyüklüğü	Verimlilik odaklı ekonomiler
İnovasyon ve Çeşitlilik Faktörleri ❖Faaliyet çeşitliliği (İş Gelişmişliği) ❖İnovasyon	İnovasyon odaklı ekonomiler

Kaynak: World Economic Forum, Global Competitiveness Report 2007-08

Dünya Ekonomik Forumuna göre ülke grupları

1. Aşama	1 → 2	2. Aşama	2 → 3	3. Aşama
*<2000 $	*2000-3000 $	*3000-9000 $	*9000-17.000 $	*>17.000 $
Endonezya	Arnavutluk	Arjantin	Barbados	Almanya
Ermenistan	*Azerbaycan*	Brezilya	Çek Cumhuriyeti	ABD
Fas	Bosna Hersek	*Bulgaristan*	Estonya	Belçika
Gürcistan	Çin	*Cezayir*	*Hırvatistan*	Finlandiya
Hindistan	Kazakistan	Makedonya	Macaristan	*Fransa*
Kenya	Kolombiya	Malezya	Malta	İngiltere
Kırgızistan	*Tunus*	Meksika	Slovakya	*İspanya*
Mısır	*Ukrayna*	Polonya	Tayvan	*İsrail*
Nijerya		*Romanya*		*İtalya*
Pakistan		*Rusya*		Japonya
Senegal		Şili		Kanada
Suriye		Tayland		Kore
Vietnam		**TÜRKİYE**		*Yunanistan*

*Kişi başına GSYİH

Kaynak: World Economic Forum, Global Competitiveness Report 2007-08

Küresel Rekabetçilik Endeksi 2006-2007

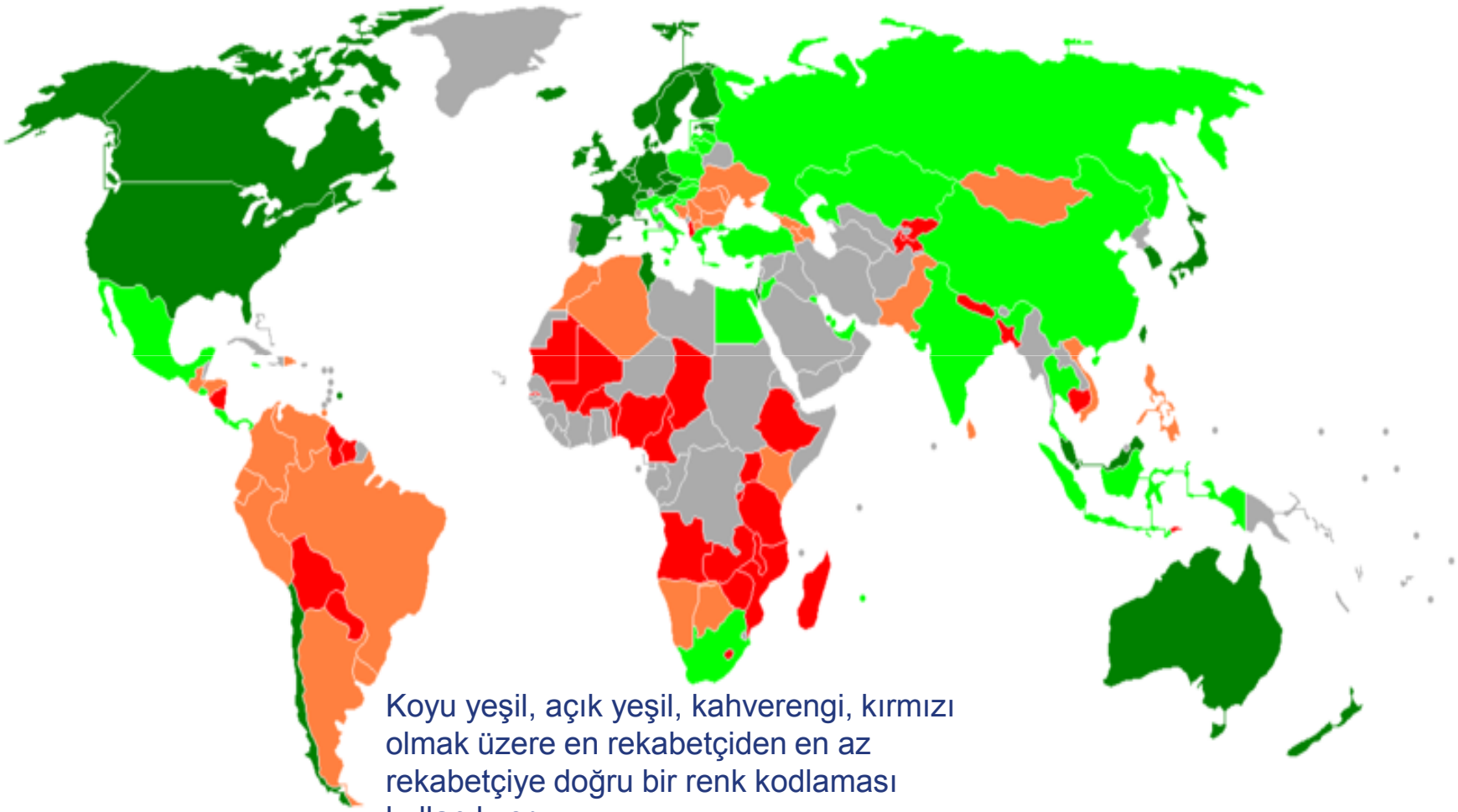

Koyu yeşil, açık yeşil, kahverengi, kırmızı olmak üzere en rekabetçiden en az rekabetçiye doğru bir renk kodlaması kullanılıyor.
Gri, çalışma yapılmayan ülkeleri gösteriyor.

Çevresel Performans Endeksi 2006

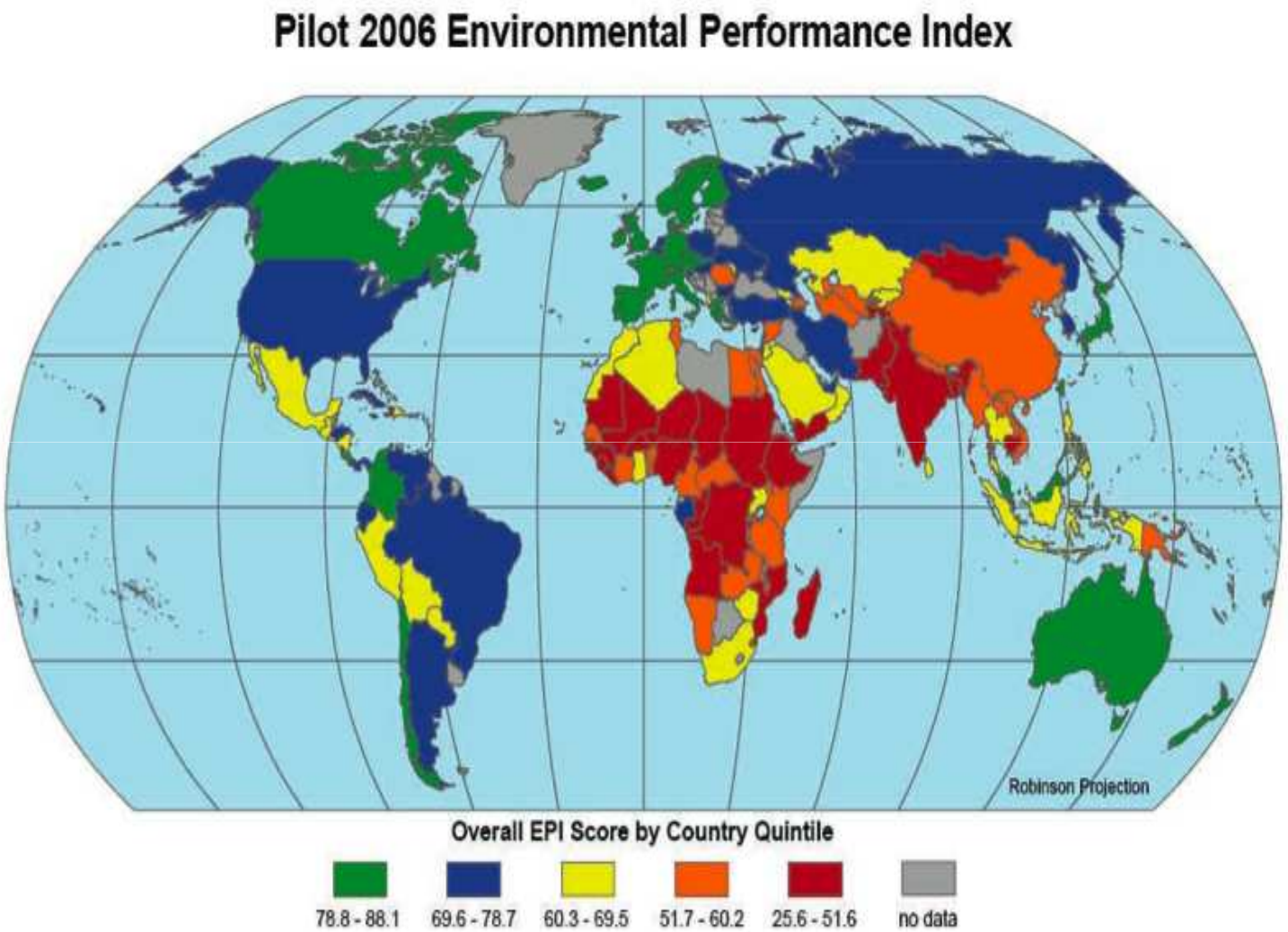

Komşu ülkeler (batı ve kuzey)

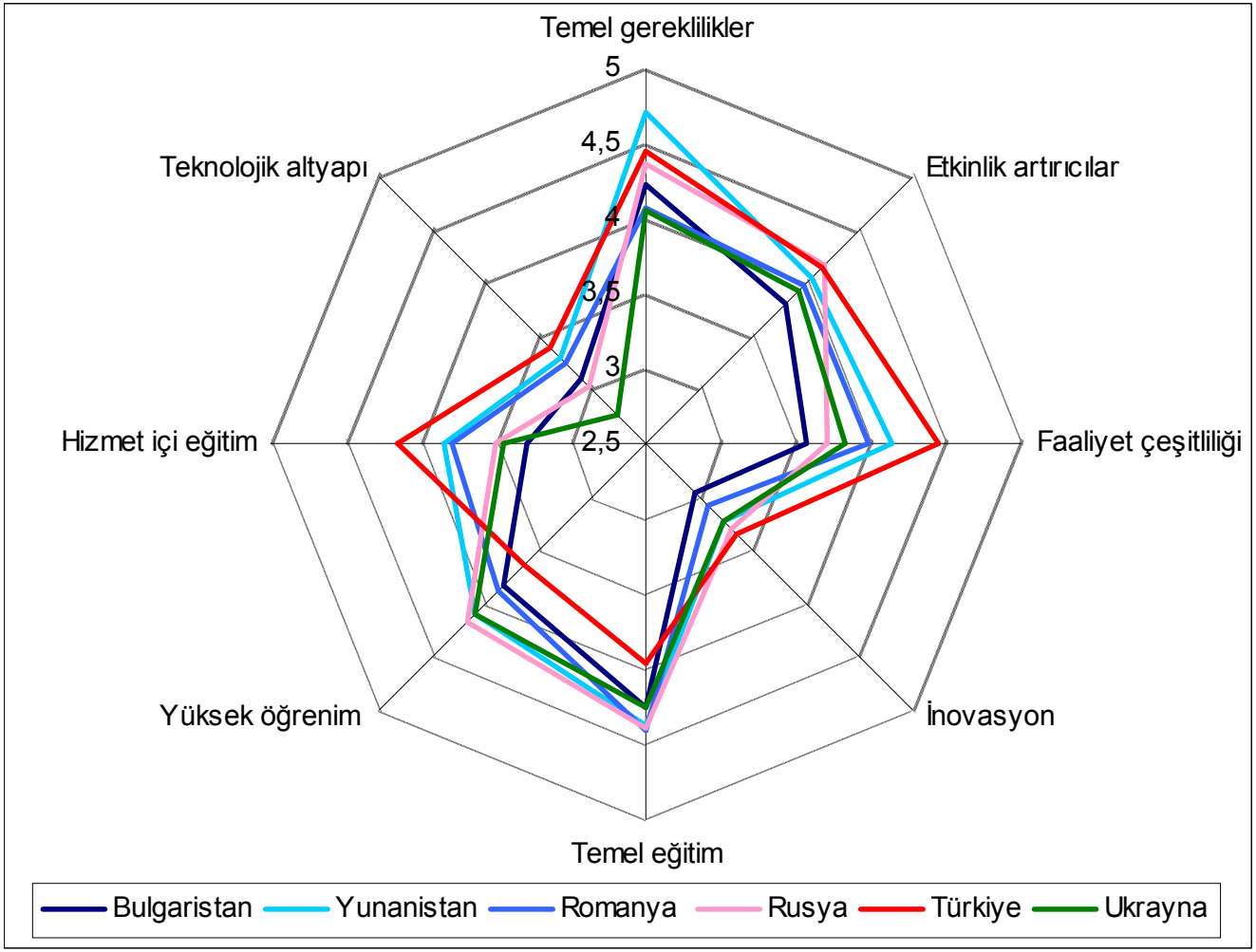

Kaynak: World Economic Forum, Global Competitiveness Report 2007-08

Komşu ülkeler (doğu ve güney)

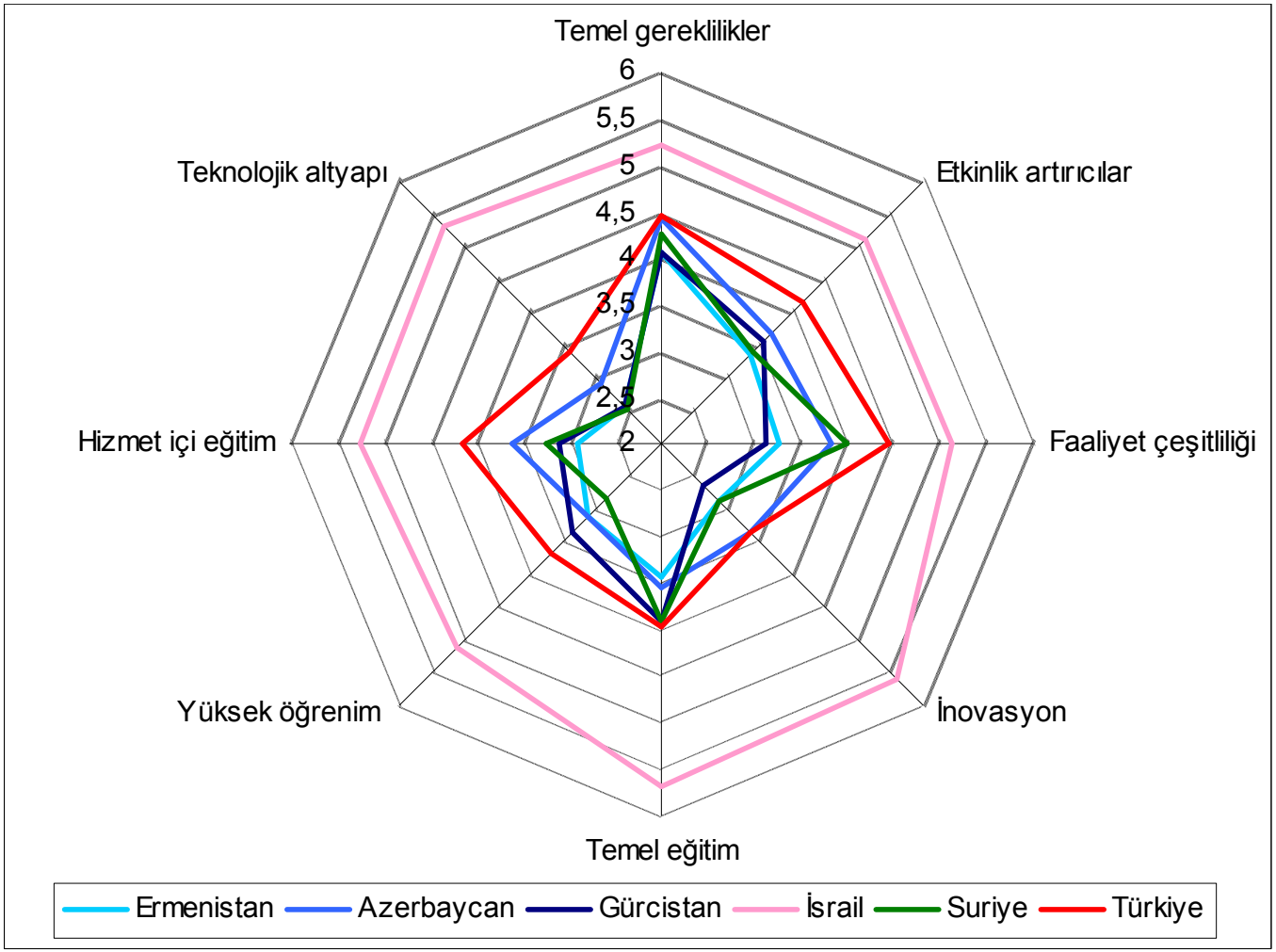

Kaynak: World Economic Forum, Global Competitiveness Report 2007-08

Akdeniz ülkeleri (kuzey)

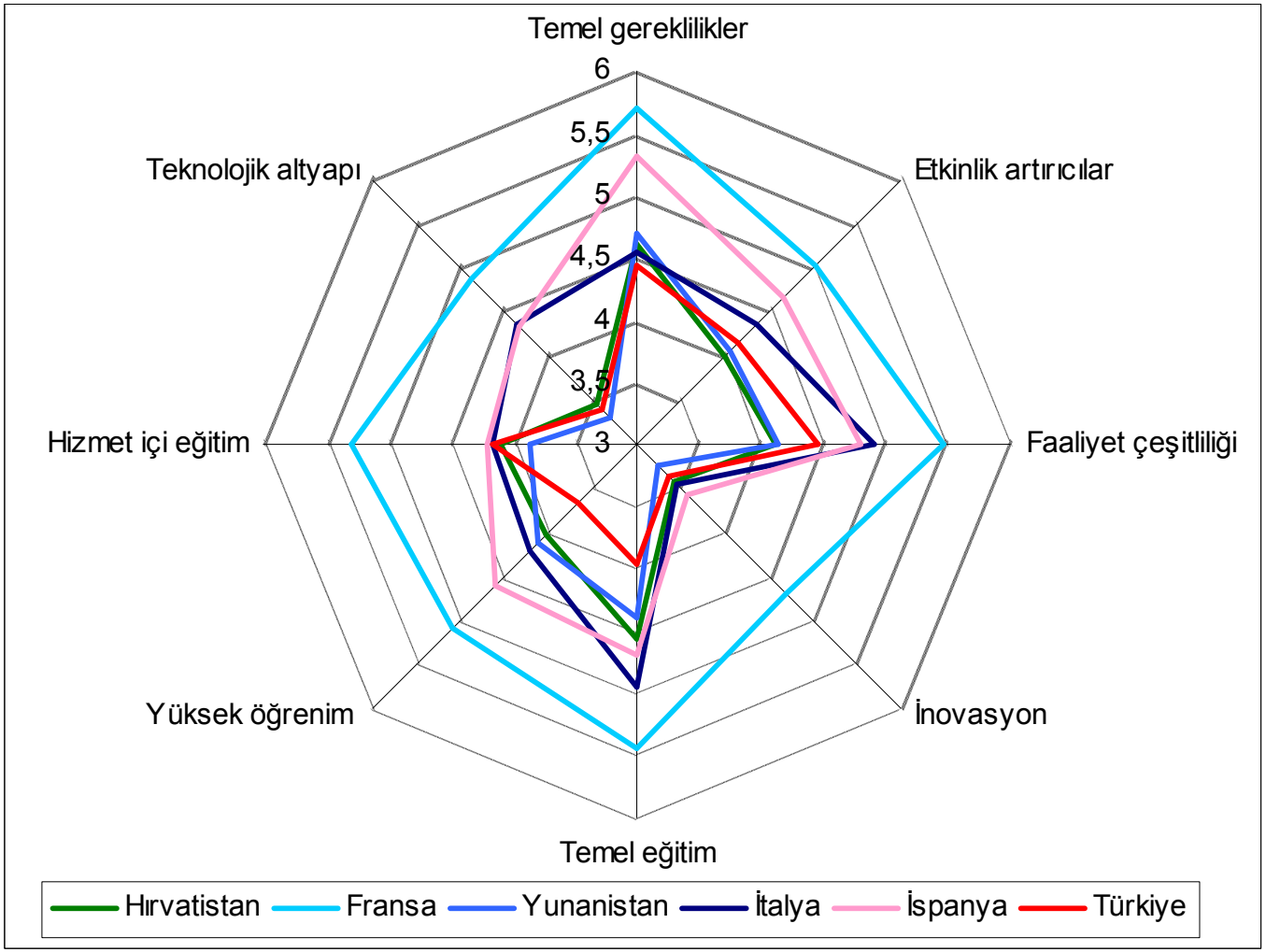

Kaynak: World Economic Forum, Global Competitiveness Report 2007-08

Akdeniz ülkeleri (doğu ve güney)

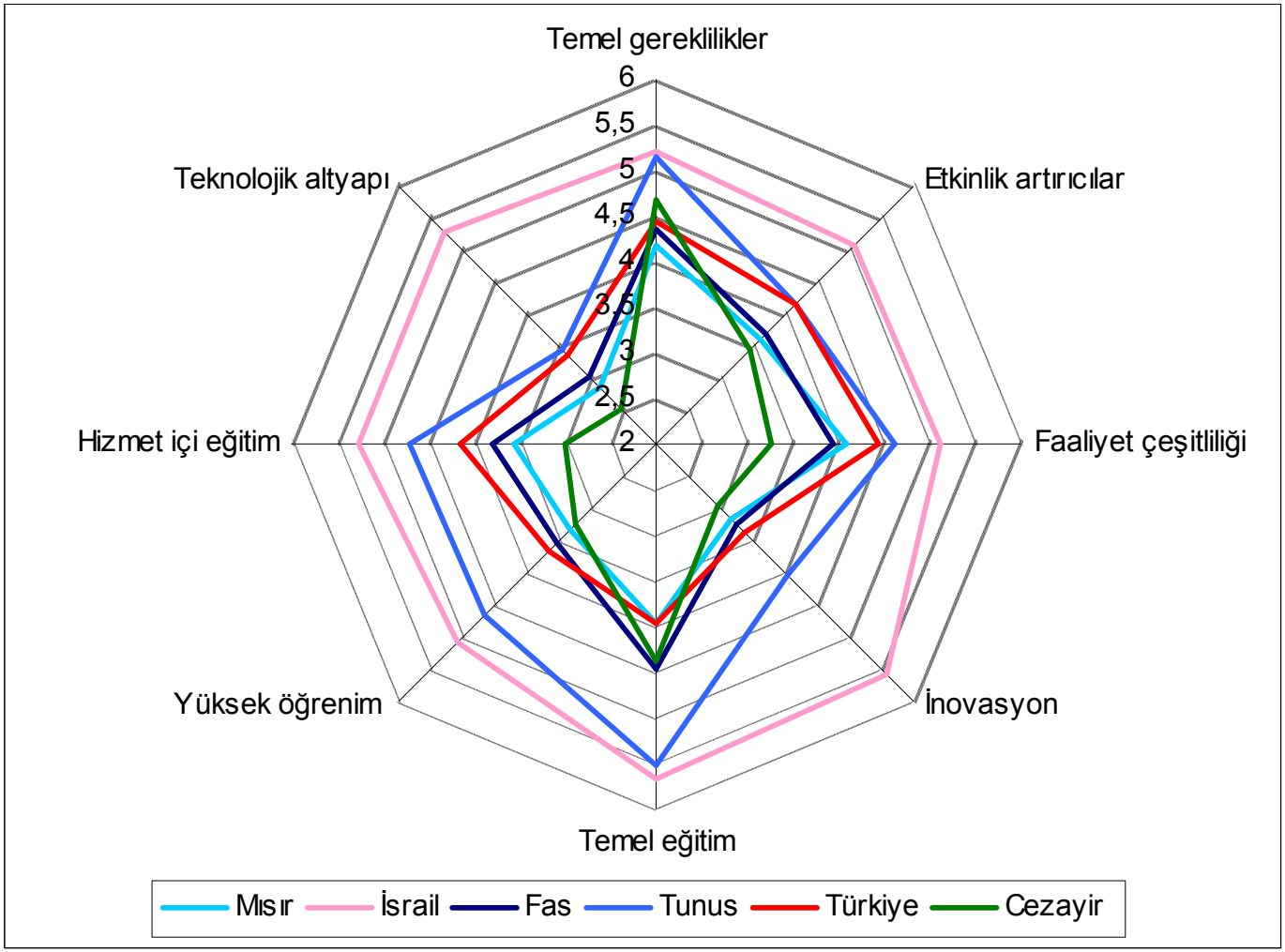

Kaynak: World Economic Forum, Global Competitiveness Report 2007-08

Teknolojik altyapı ve Küresel Rekabet Endeksi

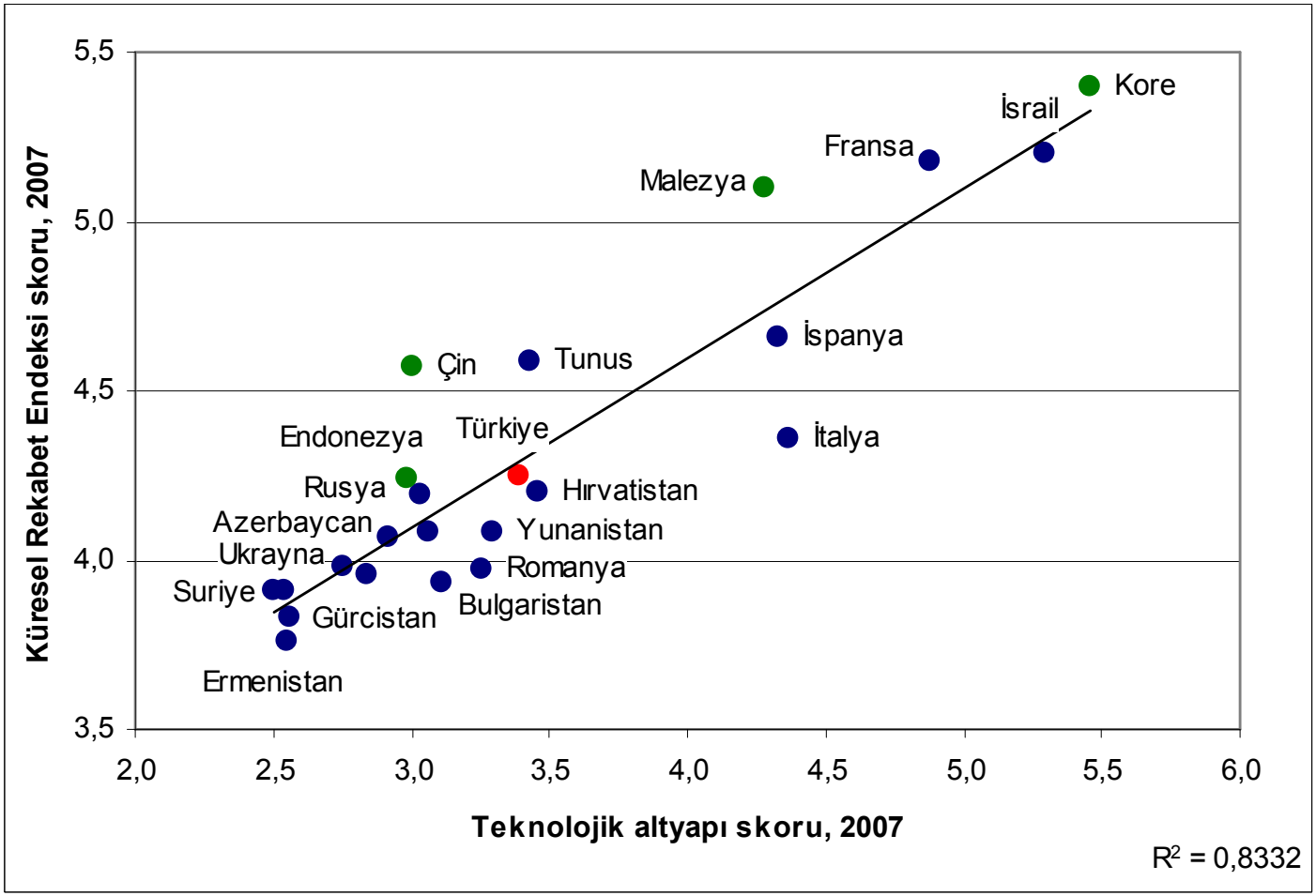

Kaynak: World Economic Forum, Global Competitiveness Report 2007-08

İnovasyon ve Küresel Rekabet Endeksi

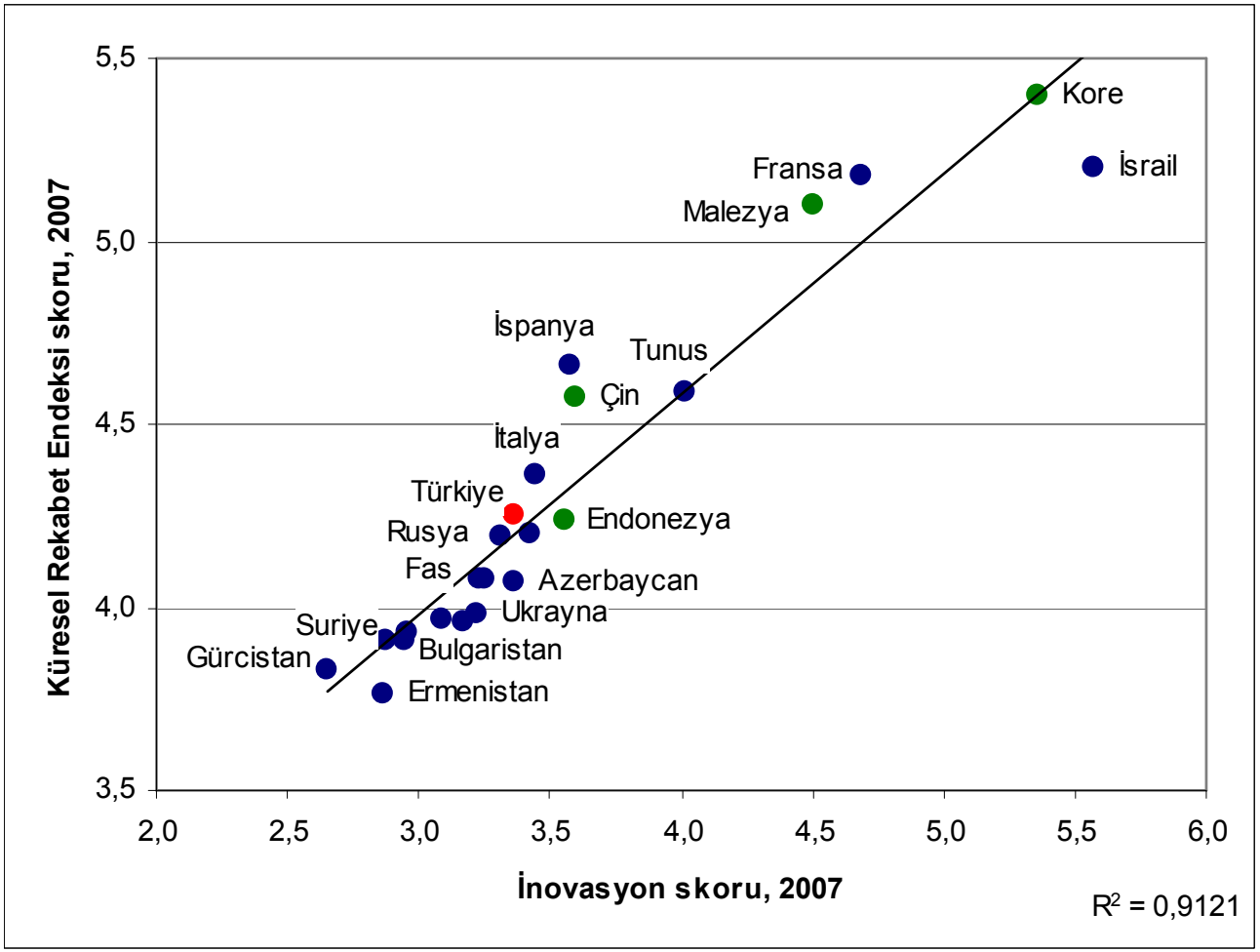

Kaynak: World Economic Forum, Global Competitiveness Report 2007-08

Yüksek öğrenim ve Küresel Rekabet Endeksi

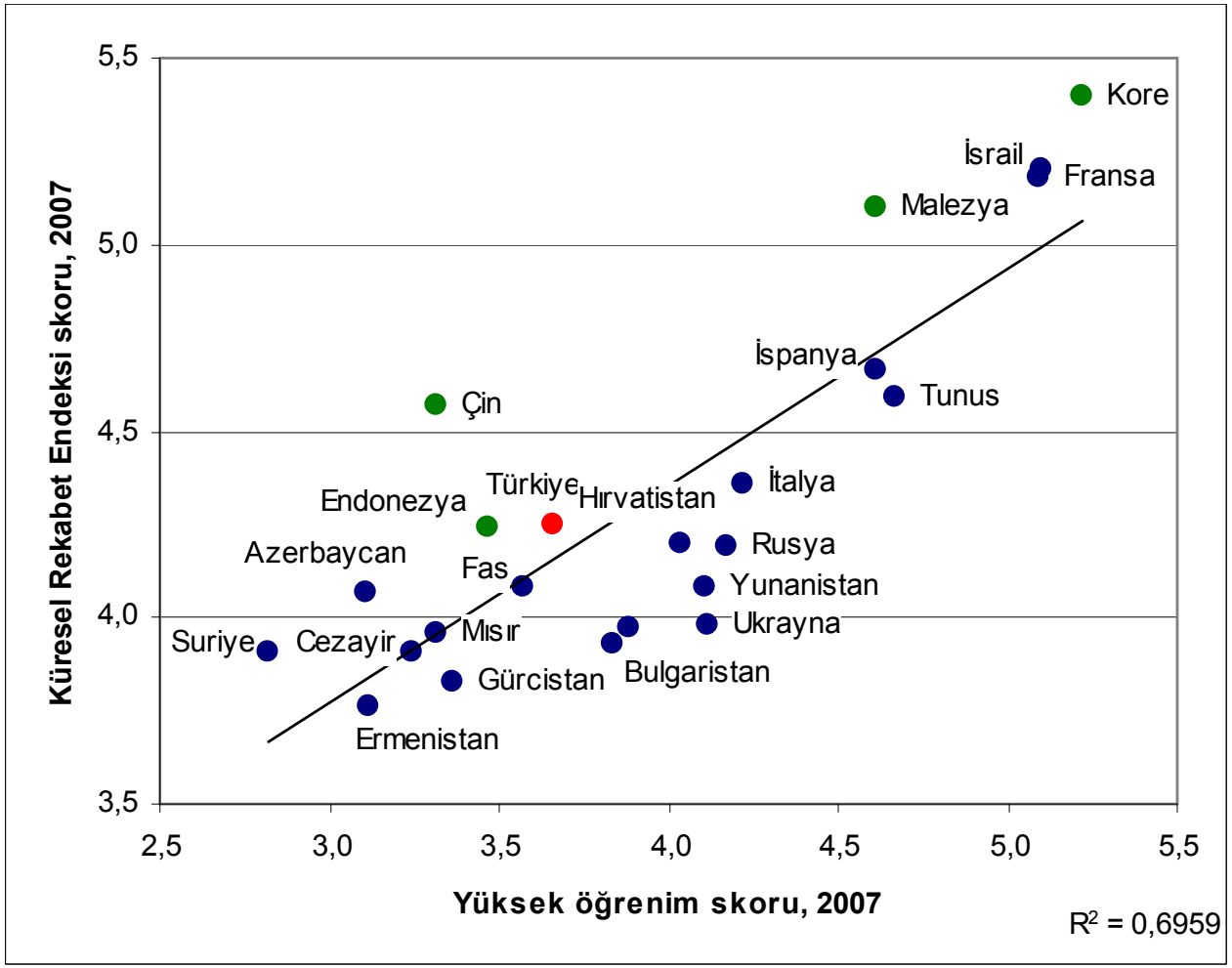

Kaynak: World Economic Forum, Global Competitiveness Report 2007-08

Eğitimin kalitesi

Eğitim Sisteminin Kalitesi	
Sıra	**Ülke**
12	Tunus
25	İsrail
27	Fransa
46	Rusya
47	Ukranya
52	İspanya
58	Romanya
61	Hırvatistan
70	**Türkiye**
76	Bulgaristan

Matematik ve Fen Bilimleri Eğitiminin Kalitesi	
Sıra	**Ülke**
6	Fransa
7	Tunus
12	Romanya
28	Hırvatistan
31	İsrail
38	Rusya
42	Fas
44	Ukranya
50	Bulgaristan
52	Yunanistan
59	İtalya
60	**Türkiye**

Temel eğitim ve yüksek öğrenime yatırım

Temel Eğitime ve Yüksek Öğrenime Yatırım (Gayri Safi Ulusal Gelirin Yüzdesi)	
Sıra	***Ülke***
5	İsrail
17	Fas
18	Tunus
35	Fransa
47	İtalya
48	Cezayir
51	Mısır
52	Ukranya
62	Hırvatistan
63	İspanya
79	Rusya
80	Azerbeycan
81	**Türkiye**
82	Bulgaristan
83	Romanya

ÜLKELER BAZINDA TASARRUF

Brüt tasarrufların GSYİH'ya oranı

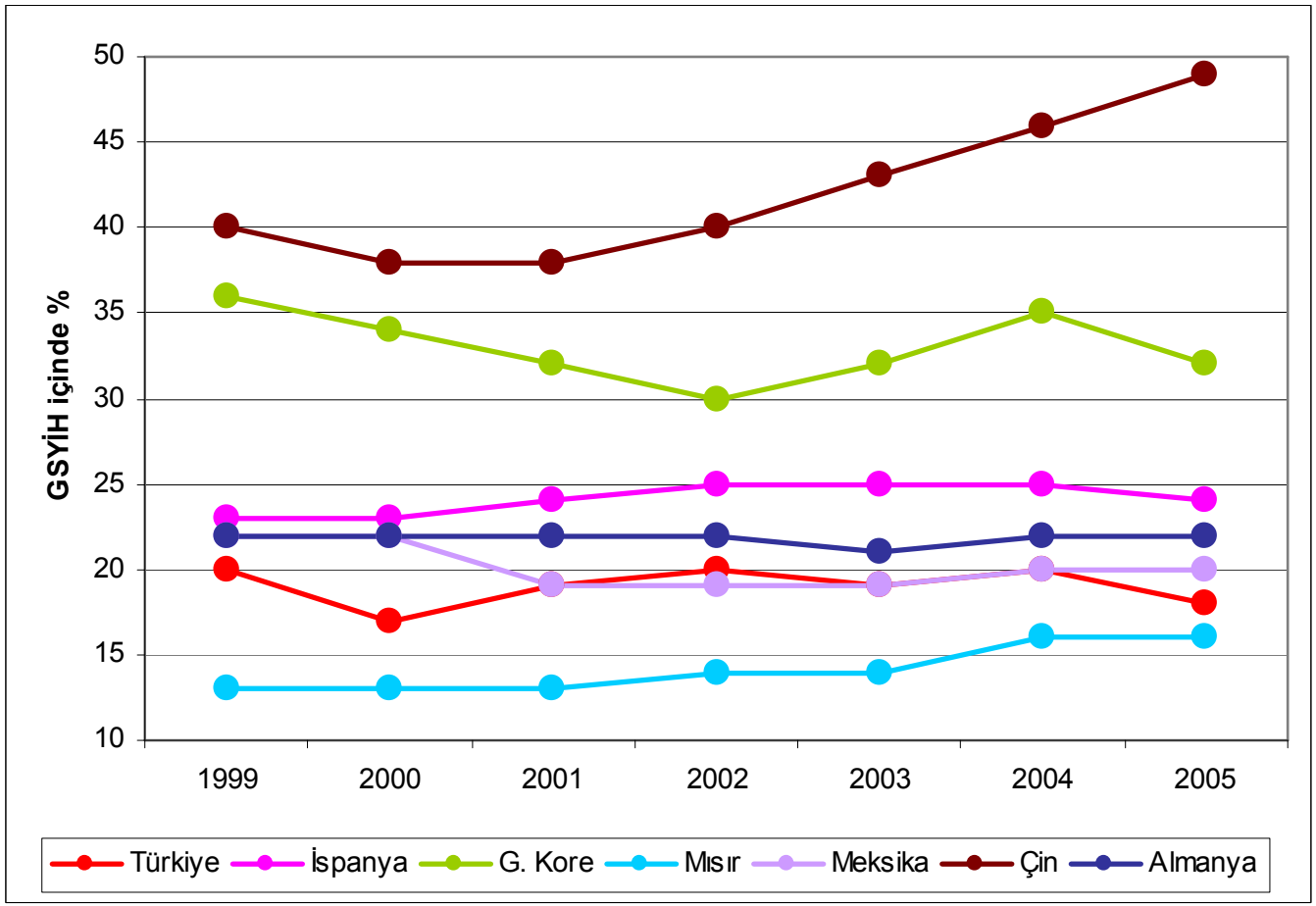

Kaynak: WDI online

Bazı görüşler

- Türkiye bir yol ağzındadır. Kaybetmekte olduğu ucuz işçiliğe dayalı rekabet avantajından inovasyon yolu ile üretkenliğini artırma, katma değerini yükseltme, pazarlarını genişletme yoluna geçiş aşamasındadır.
- Türkiye'nin inovasyon alanında sorunları var. Örneğin, finansman gibi. Ancak inovasyon Türkiye'de imalat ve hizmet sektörlerinin gündemine girmiştir. İnovasyon göstergeleri arasında yer alan patent ve faydalı model sayıları düşük olmakla birlikte son yıllarda önemli artışlar gözlemekteyiz. Benzer şekilde, yayın sayılarında da önemli artışlar gerçekleşmektedir.
- Türkiye temel eğitim ve yüksek öğrenimde önemli atılımlar yapmak durumunda. Yoksa mevcut rekabetçilik pozisyonunu kaybedecektir. Ekonominin diğer sektörlerinde gelişme sağlama veya bazen salt sürdürülebilirliği sağlama amacı ile verilen teşviklerin bilgi sektörünün gelişmesi için de sağlanması gerekir. Eğitimin, özellikle yüksek öğrenimin yönlendirilmesinde özel sektöre de önemli görevler düşmektedir.

Türkiye'de Eğitim Sektörü Çalışması

- Okul öncesi eğitime katılım Türkiye'de %15, Yunanistan'da %75'tir. Dünya ortalaması %40'dır. Araştırmalar, 3-6 yaş arasındaki eğitimin orta öğrenim kadar önemli olduğunu göstermektedir.
- Altı kademeli Öğrenme Yeterlilik Skalasında (PISA) incelendiğinde Türkiye'deki en iyi yetişmiş kesim ile Avrupa'daki en iyi yetişmiş kesimin yüzdesinin birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Dolayısıyla iyi eğitim almış kesimin becerilerinin AB seviyesinde olduğu rahatlıkla söylenebilir. Ancak PISA grafiğinde "en kötü eğitim almış kesim"in becerilerine bakılınca Türkiye'nin durumunun çok kötü olduğu görülmektedir. Yani Türkiye'de sadece elit tabaka çocuklarına iyi eğitim verebilmektedir.
- Özellikle son dönemlerde "*sürdürülebilir çevre*" üzerine çok daha belirginleşen vurgu önümüzdeki dönemlerde "*yaratıcı yıkım*"la göreli daha çok karşılaşacağımızın bir göstergesi olabilir. Firmalar, insanların yaşam standardı ile sürdürülebilir çevrenin çelişmeden birbirini destekleyecek şekilde bir araya getirilmesini sağlayacak inovasyonlara yönelmelidir. Sürdürülebilir çevreyi önümüzdeki dönemlerin inovasyon pazarları için anahtar kelimelerden birisi olarak görebiliriz.

Teşekkür ederim…

http://www.ref.sabanciuniv.edu